

กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

Management Strategies to Enhance the Competencies of Students in Schools Under the Jurisdiction of Catholic Education Council of Thailand

ศิริรัตน์ อนุวัฒน์ประกิจ และคณะ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย 3) พัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย โรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยจำนวน 157 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่าย และผู้ปกครองนักเรียนที่อยู่ในคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา จำนวน 758 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ $PNI_{modified}$ ในการจัดลำดับความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน ประกอบด้วย การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนทั้ง 7 ด้านคือ ด้านการสื่อสาร ด้านการคิด ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคมและความร่วมมือ ด้านการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการตนเอง และด้านการเป็นพลโลก โดยใช้กระบวนการ 5 ขั้นตอนในการเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนคือ การจัดประสบการณ์ การไตร่ตรอง การสื่อสารแนวคิด การลงมือปฏิบัติ และการประเมินผล 2) สภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.16) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.71) 3) กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลักคือ 1) กลยุทธ์ปฏิบัติการบริหารวิชาการ 2) กลยุทธ์ปฏิบัติการบริหารบุคคล 3) กลยุทธ์พัฒนาระบบบริหารงบประมาณ 4) กลยุทธ์พัฒนาการบริหารทั่วไป โดยมีกลยุทธ์รองจำนวน 12 กลยุทธ์ และ 36 วิธีดำเนินการ

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหาร / สมรรถนะนักเรียน / สภาการศึกษาคาทอลิก

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the concept of school management to enhance the competencies of students in schools under the jurisdiction of Catholic Education Council of Thailand. 2) To examine the present and desired states of school management to enhance the competencies of students in schools under the jurisdiction of Catholic Education Council of Thailand. 3) To develop school management strategies to enhance the competencies of students in schools under the jurisdiction of Catholic Education Council of Thailand. The sample was comprised of 157 primary schools under the jurisdiction of Catholic Education Council of Thailand. The respondents were school directors, vice school directors, head of departments, and students' parents in the school administrative committee with the total of 758 respondents. The research instruments included questionnaires, and assessment of the strategic optimum. Statistical applications in analyzing data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and $PNI_{modified}$ for prioritization.

The results showed that 1) the school management to enhance the competencies of students composed of academic management, budgeting management, personnel management and general management enhanced the seven students' competencies comprised of communication, thinking, technology, social-collaboration, learning, self-management and global citizenship. The process of enhancing students' competencies contained 5 steps, which were experience, reflection, communication, action, and evaluation. 2) The current condition of management to enhance the competencies of students in the schools under the jurisdiction of Catholic Education Council of Thailand were in high level (mean 4.16) while the desired management to enhance the competencies of students in the schools under the jurisdiction of Catholic Education Council of Thailand were in the highest level (mean 4.71). 3) There were four strategies to enhance the competencies of students, which were academic management reform, personnel management reform, development of budgeting system, and development of general management, with 12 sub strategies, and 36 procedures.

KEYWORDS: MANAGEMENT STRATEGIES / STUDENTS' COMPETENCIES / CATHOLIC EDUCATION

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้สังคมปัจจุบันสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและหลากหลาย มีการแบ่งปันความรู้ นวัตกรรม ข้อมูล ข่าวสาร แนวคิด การปฏิบัติตนและอื่นๆ สังคมปัจจุบันจึงเป็นสังคมฐานความรู้ที่ต้องการบุคคลที่มีสมรรถนะ มีความรู้ความสามารถ เพื่อสามารถแยกแยะ พินิจพิเคราะห์ และเลือกนำส่วนที่เป็นประโยชน์มาใช้เพื่อพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติ ระบบการศึกษาซึ่งมีหน้าที่ในการผลิตบุคคล ผู้ซึ่งในอนาคตจะเป็นพลเมืองของชาติ จึงต้องขับเคลื่อนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน นั่นคือการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างนักเรียนให้เป็นผู้ที่มีสมรรถนะ มีความรู้ความสามารถที่จะนำพาประเทศให้เกิดความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

แนวคิดเรื่องการเสริมสร้างบุคคลให้มีสมรรถนะ เป็นสิ่งที่ทุกองค์กรไม่ว่าภาครัฐหรือเอกชนต่างให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ เพราะสมรรถนะเป็นความสามารถของบุคคล ที่แสดงออกถึงบูรณาการของทักษะ ความรู้ และคุณลักษณะ ที่ทำให้บุคคลนั้นทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดคุณค่าสูงสุด (ฉันท ชาติทอง, 2552) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะนักเรียนไว้ในหลักสูตร เพื่อใช้เป็นเป้าหมายในการพัฒนา นักเรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก หลักสูตรของประเทศต่างๆ เช่น สเปน นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย อเมริกา สิงคโปร์

ฟินแลนด์ และแคนาดา ล้วนกำหนดสมรรถนะนักเรียนไว้ในหลักสูตรเช่นกัน (Ananiadou and Claro, 2009) รวมถึงให้ความสำคัญแก่การเสริมสร้างนักเรียนให้มีสมรรถนะต่างๆ ที่กำหนด นอกจากนี้ยังมีการกำหนดทักษะ คุณลักษณะ และความรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา นักเรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ

อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกในปัจจุบันได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้นักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ได้รับผลกระทบต่างๆ เช่น ขาดวิจาร์ณญาณในการแยกแยะดี-ชั่ว ถูก-ผิด มีความต้านทานต่ำจากสิ่งเร้าและกระแสนิยม ขาดทักษะชีวิต ขาดการคิดวิเคราะห์และคิดสังเคราะห์ ขาดความมุ่งมั่น ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและการพัฒนาดน (สภากาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2555) ปัญหาต่างๆ เหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนต้องได้รับการเสริมสร้างให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันอย่างเร่งด่วน

การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน จึงเป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องสภาพความต้องการของสังคมปัจจุบัน สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาคาทอลิกที่เชื่อว่า มนุษย์เกิดมาพร้อมกับความสามารถด้านต่างๆ ที่พระเจ้าประทานให้ ศักยภาพเหล่านั้นมีอยู่ในแต่ละบุคคล ซึ่งต้องได้รับการพัฒนาให้เติบโตอย่างต่อเนื่องจนบรรลุถึงความเป็นมนุษย์แท้คือได้รับการพัฒนาทุกมิติ เพื่อเป็นบุคคลเพื่อผู้อื่น สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความรัก และความรับผิดชอบ (วิวัฒน์ แพร์ลรี, 2543) สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสภากาการศึกษาคาทอลิกที่กำหนดให้

พัฒนานักเรียนให้มีสมรรถนะ รวมถึงคุณลักษณะอันเป็นอัตลักษณ์นักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภากาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ซึ่งได้แก่ การเป็นผู้ที่มีความรักเมตตา รู้จักช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน มีความซื่อตรงและซื่อสัตย์ มีความกตัญญูรู้คุณ มีความเพียงพอ มีภูมิคุ้มกัน มีความรักเอื้ออาทรต่อผู้อื่น มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และมุ่งมั่นพัฒนาตนสู่ความเป็นเลิศอย่างเต็มศักยภาพ (สภากาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2555)

ปัจจุบันสภากาการศึกษาคาทอลิกมีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 339 แห่ง มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 533,973 คน ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนในระดับประถมศึกษา 244,255 คน คิดเป็นร้อยละ 45.74 นับเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด นักเรียนในระดับประถมศึกษา เป็นวัยที่มีความพร้อมด้านสติปัญญา (Piaget's theory of cognitive development, 2012) พร้อมทั้งจะเรียนรู้ มีความเข้าใจเหตุและผล มีความคิดเป็นของตัวเอง สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมได้ สามารถปฏิบัติตามระเบียบวินัย สามารถสื่อสารกับคนอื่นและเข้าใจความคิดของคนอื่นได้ดี เรียนรู้ที่จะให้ความร่วมมือ รู้จักการให้และการรับ ดังนั้นการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนในวัยดังกล่าวต้องมีกลยุทธ์ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ กลยุทธ์จึงเป็นแผนงานที่ทำให้ทุกฝ่ายในโรงเรียนดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันเพื่อบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (ธงชัย สันติวงษ์, 2533) ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภากาการศึกษา

คาทอลิกแห่งประเทศไทย การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสภากาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ได้ผลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภากาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยแล้ว และได้กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สภาพสังคมปัจจุบันและเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์คาทอลิกต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภากาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภากาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย
3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภากาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้านี้ใช้กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้อง 4 ประเด็น คือ การบริหารโรงเรียน การเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน สมรรถนะนักเรียนระดับประถมศึกษา และการกำหนดกลยุทธ์การบริหาร

ด้านการบริหาร มีความเข้าใจเรื่องปรัชญาการศึกษาภาคทอกลึกและมีความรู้เรื่องสมรรถนะนักเรียน ผลการประเมินพบว่า 1) กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนซึ่งประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ การจัดประสบการณ์ การพิจารณาไตรตรอง การสื่อสารแนวคิด การลงมือปฏิบัติ และการประเมินผล ทุกขั้นตอนมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 2) สมรรถนะนักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้านคือ ด้านการสื่อสาร ด้านการคิด ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคมและความร่วมมือ ด้านการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการตนเอง และด้านการเป็นพลโลก โดยสมรรถนะแต่ละด้านจะประกอบด้วยด้านย่อย 3 ด้าน คือ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะ และด้านความรู้ แต่ละด้านได้กำหนดตัวชี้วัดไว้อย่างชัดเจน ผลการประเมินพบว่า สมรรถนะทั้ง 7 ด้านมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนผลการประเมินองค์ประกอบย่อยของสมรรถนะรายด้าน พบว่า ตัวชี้วัดด้านทักษะ คุณลักษณะ และความรู้ ของสมรรถนะทั้ง 7 ด้านมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพนักเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาภาคทอกลึกแห่งประเทศไทย ในระดับมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน โดยดำเนินการดังนี้

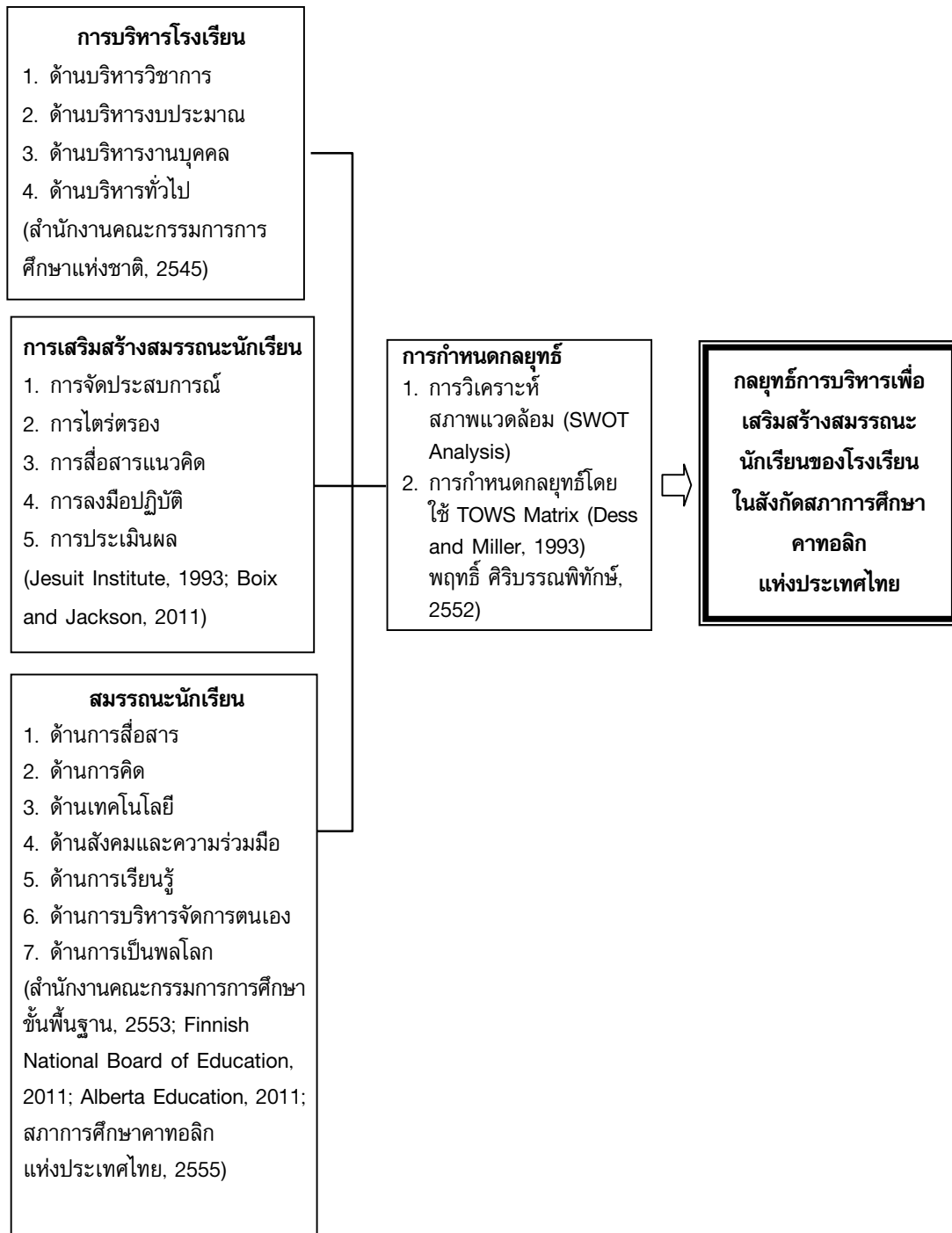
2.1 สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ

น้อยที่สุด เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารด้านวิชาการ การบริหารด้านงบประมาณ การบริหารด้านบุคคล และการบริหารทั่วไป ที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน 7 ด้าน

2.2 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) สำหรับการเลือกผู้เชี่ยวชาญ ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) คือเป็นอาจารย์ผู้สอนระดับมหาวิทยาลัยหรือผู้บริหารโรงเรียน มีการศึกษาระดับปริญญาเอกขึ้นไป มีประสบการณ์ด้านการสอน/การบริหารโรงเรียนไม่น้อยกว่า 5 ปี มีความเข้าใจเรื่องปรัชญาการศึกษาภาคทอกลึก มีความเชี่ยวชาญด้านสมรรถนะนักเรียน และมีความรู้ด้านวัดผลประเมินผลเป็นอย่างดี

2.3 คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามและจุดประสงค์ (index of item objective congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงพัฒนาแล้วจำนวน 30 ชุด ไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาภาคทอกลึกแห่งประเทศไทย ซึ่งมีลักษณะการบริหารที่ใกล้เคียงกับโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาภาคทอกลึกแห่งประเทศไทย จำนวน 6 แห่ง สำหรับเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียน ที่จะนำเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้นั้นผู้วิจัยทำการสุ่มเลือกโดยใช้ภูมิศาสตร์เป็นชั้นของการสุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับการเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างจริงในงานวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.5 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้แบบสอบถาม (try out) ไปตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตร Cronbach's Alpha coefficient (Cronbach, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.95 พบว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นด้านสภาพปัจจุบัน 0.98 และด้านสภาพที่พึงประสงค์ 0.99 แสดงว่าแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเชื่อมั่นที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

2.6 นำแบบสอบถามไปใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาของสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย สำหรับประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนประถมศึกษาของสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย จำนวน 268 แห่ง กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 157 โรงเรียน กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่าย และผู้แทนผู้ปกครองที่อยู่ในคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนละ 5 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 785 คน สำหรับการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) ดังนี้ 1) เลือกโดยใช้ภูมิศาสตร์เป็นขั้นของการสุ่ม ตามที่สภาพระสังฆราชแห่งประเทศไทย แบ่งเขตปกครองเป็น 10 สังฆมณฑล 2) เลือกประเภทของกลุ่มโรงเรียน ตามเกณฑ์การแบ่งกลุ่มโรงเรียนของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ที่แบ่งโรงเรียนเป็น 3 ประเภทคือ โรงเรียนที่บริหารโดยสังฆมณฑล โดยคณะนักบวช และโดยฆราวาส 3) เลือกโดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเภทของโรงเรียนและเขตปกครองตามสัดส่วนของประชากร (Quota Sampling)

2.7 เก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้เพื่อการวิเคราะห์คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 ร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักเรียน โดยดำเนินการดังนี้

3.1 นำผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนมาคำนวณค่าดัชนีความต้องการจำเป็น โดยใช้วิธี PNI_{modified} (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

3.2 นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ มากำหนดเป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนในแต่ละด้าน โดยใช้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) กำหนดให้ข้อที่มีค่าดัชนีสูงกว่าค่าเฉลี่ยของการบริหารแต่ละด้านเป็นจุดอ่อน หรือภาวะคุกคาม ส่วนข้อที่มีค่าดัชนีเท่ากับหรือน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของการบริหารแต่ละด้านเป็นจุดแข็งหรือโอกาส

3.3 นำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารแต่ละด้านมากำหนดกลยุทธ์ โดยใช้ TOWS Matrix (พฤทธิ ศิริบริวรรณพิทักษ์, 2552) ซึ่งเป็นการจับคู่จุดแข็ง (strength) และโอกาส (opportunity) เพื่อกำหนดกลยุทธ์เชิงรุก (SO) จับคู่จุดแข็ง (strength) และภาวะคุกคาม (threat) เพื่อกำหนดกลยุทธ์กระจายตัว (ST) จับคู่จุดอ่อน (weakness) และโอกาส (opportunity) เพื่อกำหนดกลยุทธ์พลิกตัว (WO) จับคู่จุดอ่อน (weakness) และภาวะคุกคาม (threat) เพื่อกำหนดกลยุทธ์เชิงป้องกัน (WT)

3.4 จัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาภาคทอริกแห่งประเทศไทยโดยแบ่งเป็นกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง วิธีดำเนินการของการบริหารด้านบริหารวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านบริหารทั่วไป

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์รอบที่ 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นรายบุคคลดำเนินการดังนี้

4.1 จัดทำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีดำเนินการ โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ทั้งด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้

4.2 วิเคราะห์ผลการประเมินโดยการนำค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนดช่วงคะแนน 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

5.00-4.50 มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

4.49-3.50 มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับมาก

3.49-2.50 มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง

2.49-1.50 มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อย

1.49-1.00 มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

4.3 เลือกผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับประเมินร่างกลยุทธ์ รวมจำนวน 35 คน สำหรับเกณฑ์การเลือกใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

โดยกำหนดคุณสมบัติและจำนวนผู้ประเมินไว้ดังนี้

1. นักวิชาการหรืออาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านบริหาร การศึกษาและการเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน จำนวน 5 คน

2. ผู้แทนจากคณะกรรมการสภาการศึกษาภาคทอริกที่มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องปรัชญาการศึกษาภาคทอริก และการบริหารโรงเรียน จำนวน 5 คน

3. ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ จากตัวแทนโรงเรียนที่บริหารโดยสังฆมณฑล บริหารโดยนักบวช และบริหารโดยฆราวาส มีประสบการณ์ มีความรู้ความสามารถด้านการจัดทำกลยุทธ์ จำนวน 10 คน

4. ครูหัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ หรือบริหารงบประมาณ หรือบริหารบุคคล หรือบริหารทั่วไปของโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาภาคทอริก จำนวน 10 คน

5. ผู้ปกครองที่ปฏิบัติหน้าที่กรรมการบริหารโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาภาคทอริก มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษาภาคทอริก และการเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน จำนวน 5 คน

4.4 ผลการประเมินพบว่า ร่างกลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.56) และมีความเป็นไปได้ในระดับมาก (4.10)

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ โดยการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ (focus group) ดำเนินการโดย

5.1 กำหนดผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 15 คน สำหรับการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยคัดเลือกผู้ที่

มีความรู้ ความสามารถด้านการจัดทำกลยุทธ์ ด้านบริหารการศึกษา ด้านการเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน จากกลุ่มบุคคลต่อไปนี้คือ คณะกรรมการฝ่ายการศึกษาของสภาการศึกษาภาคทอริกแห่งประเทศไทย อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้แทนโรงเรียนที่บริหารโดยสังฆมณฑล นักบวช ขรวาส นักวิชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายและผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกรรมการบริหารสถานศึกษา

5.2 จัดประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2557 ณ อาคารพระมิ่งขวัญการศึกษาไทย ชั้น 7 ห้อง 713 เวลา 10.00-12.00 น. โดยเชิญอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมเข้าประชุมด้วย

5.3 รวบรวมข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และจัดทำกลยุทธ์การบริหาร เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาภาคทอริกแห่งประเทศไทย (ฉบับสมบูรณ์)

ผลการวิจัย

1. กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาภาคทอริกแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนทั้ง 7 ด้านคือ ด้านสื่อสาร ด้านการคิด ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคมและความร่วมมือ ด้านการเรียนรู้ ด้านบริหารจัดการตนเอง และด้านการเป็นพลโลก โดยใช้กระบวนการ 5 ขั้นตอนในการเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนคือ การจัดประสบการณ์

การไตร่ตรอง การสื่อสารแนวคิด การลงมือปฏิบัติ และการประเมินผล

2. สภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาภาคทอริกแห่งประเทศไทย โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.16) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.71) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดทั้งในสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ คือ ด้านบริหารทั่วไป (ค่าเฉลี่ย 4.25, 4.74) รองลงมาคือ ด้านบริหารงบประมาณ (ค่าเฉลี่ย 4.24, 4.73) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านบริหารวิชาการ (ค่าเฉลี่ย 3.97, 4.64)

3. กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง ตามรายละเอียดดังนี้

3.1 กลยุทธ์ปฏิบัติการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์รอง ได้แก่ 1) ปฏิรูปหลักสูตร 2) ปฏิรูปการเรียนเปลี่ยนการสอน 3) ปฏิรูปการวัดผลประเมินผล 4) สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน

3.2 กลยุทธ์ปฏิบัติการบริหารบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์รอง ได้แก่ 1) ปฏิรูปการพัฒนาบุคลากรครูอย่างต่อเนื่อง 2) ปฏิรูปการประเมินผลงานบุคลากรครู 3) ปฏิรูปการสร้างขวัญเสริมกำลังใจบุคลากรครู

3.3 กลยุทธ์พัฒนาระบบบริหารงบประมาณเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ 1) ยกระดับการบริหาร

งบประมาณอย่างมีอาชีพ 2) พัฒนาการใช้เทคโนโลยี เพื่อติดตามการใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า

3.4 กลยุทธ์พัฒนาการบริหารทั่วไปเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์รอง ได้แก่ 1) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการทางการศึกษา 2) พัฒนาอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้และการเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน 3) ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสมรรถนะนักเรียน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่จะนำมาสู่การอภิปรายได้ดังนี้

1. กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน

กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนประกอบด้วย การบริหารด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไป ที่ส่งผลต่อสมรรถนะนักเรียน 7 ด้านคือ ด้านสื่อสาร ด้านการคิด ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคมและความร่วมมือ ด้านการเรียนรู้ ด้านบริหารจัดการตนเอง และด้านการเป็นพลโลก อาศัยกระบวนการที่ต่อเนื่อง 5 ขั้นตอน คือ การจัดประสบการณ์ การไตร่ตรอง การสื่อสารแนวคิด การลงมือปฏิบัติ และการประเมินผล ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแนวคิดการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ทันสมัยและจำเป็นสำหรับยุคปัจจุบัน ซึ่งประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การ

จัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงต้องพัฒนาให้นักเรียนให้มีความสามารถรอบด้าน คือต้องมีทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน หรือที่เรียกว่าต้องพัฒนาให้นักเรียนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของชนิต ธาตุทอง (2552) ที่เห็นว่าการจัดการศึกษาในปัจจุบันต้องมุ่งเน้นให้นักเรียนมีสมรรถนะ เพราะสมรรถนะเป็นความสามารถที่เกิดจากการบูรณาการของความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล ที่ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ การปฏิบัติหน้าที่ การเจริญชีวิตในสังคมปัจจุบันและอนาคต นอกจากนี้การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนยังสอดคล้องกับแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ที่กำหนดสมรรถนะนักเรียนไว้ 5 ด้านได้แก่ ด้านการสื่อสาร ด้านการคิด ด้านการแก้ปัญหา ด้านทักษะชีวิต และด้านการใช้เทคโนโลยี ซึ่งเป็นสมรรถนะขั้นพื้นฐาน ที่นักเรียนทุกคนควรมีสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการเตรียมนักเรียนให้มีทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับแผนงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสภาการศึกษาคาทอลิกที่มุ่งจัดการศึกษาเพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันและอนาคต นอกจากนี้หลักสูตรของต่างประเทศ เช่น กลุ่มประเทศ European Union ได้กำหนดสมรรถนะนักเรียนของกลุ่มสมาชิกไว้ 6 ประการ (Key competences for lifelong learning, 2012) ดังนี้ สมรรถนะด้านเทคโนโลยี ด้านการสื่อสาร ด้านความเป็นพลเมืองของโลก ด้านการเรียนรู้ ด้านการทำงาน และด้านการพัฒนาตนเองอย่าง

ต่อเนื่อง ส่วนประเทศนิวซีแลนด์ (Ministry of Education in New Zealand, 2014) ได้กำหนดสมรรถนะนักเรียนไว้ 5 ประการ คือการคิด (thinking) การใช้ภาษา สัญลักษณ์และข้อความ (using language, symbols, and text) การบริหารตนเอง (managing-self) การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น (relating to others) การมีส่วนร่วมและการแบ่งปัน (participating and contributing) เป็นต้น

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภากาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

2.1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภากาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านบริหารทั่วไป และถือได้ว่าเป็นจุดแข็งของการบริหารโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารทั่วไปเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนให้การดำเนินการของฝ่ายต่างๆ ในโรงเรียนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวบรวม เกิดประสิทธิผล ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ พันธ์นันทนาคินทร์ (2533) ที่กล่าวว่า การบริหารทั่วไปเป็นกลไกสำคัญเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ในโรงเรียนดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ นอกจากนี้ การที่การบริหารทั่วไปมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าการบริหารด้านวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการบริหารบุคคล แม้ว่าการบริหารทั่วไปมีการะงานหลายด้าน ครอบคลุมถึงการบริหารกิจการนักเรียน การบริหารอาคารสถานที่ และการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนในสังกัดสภากาการศึกษาคาทอลิกให้ความสำคัญกับการบริหารทั่วไปในระดับมาก สอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ วิณา อ่องแสงคุณ (2549) ที่พบว่าโรงเรียนคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ประสบความสำเร็จด้านบริหารทั่วไปในระดับมาก โรงเรียนมีอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จัดการศึกษาได้เป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครอง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมจิตร พึ่งพรหมพร (2552) ที่พบว่าโรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลจันทบุรี สามารถบริหารอาคารสถานที่ซึ่งเป็นงานที่อยู่ในขอบข่ายการบริหารทั่วไปได้อย่างเหมาะสม สวยงาม ปลอดภัย และสะดวกต่อการให้บริการ

2.2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภากาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านบริหารวิชาการ และถือได้ว่าเป็นจุดอ่อนของการบริหารโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย และมีรายละเอียดที่ต้องดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษมากกว่าการบริหารด้านอื่นๆ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ อุทัย บุญประเสริฐ (2538) ที่กล่าวว่าการบริหารวิชาการไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น แต่รวมความถึงการที่โรงเรียนเต็มไปด้วยสิ่งแวดล้อม บรรยากาศ กิจกรรมและโอกาส ตลอดจน สิ่งที่เสริมสร้างสนับสนุน ชักนำให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ ได้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา จากแนวคิดดังกล่าวจึงอาจกล่าวได้ว่า การบริหารวิชาการเป็นงานที่ต้องใช้เวลามากที่สุด เกี่ยวข้องกับบุคลากรส่วนใหญ่ของโรงเรียน และทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันจึงจะประสบผลสำเร็จ เฉพาะอย่างยิ่งการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่าย และการให้ชุมชนมีส่วนร่วม

ร่วมในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น ซึ่งในประเด็นดังกล่าวโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกยังมีน้อย สอดคล้องกับข้อเสนอแนะจากการวิจัยของ อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ และคณะ (2554) ที่เสนอให้โรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ มากขึ้น เพื่อพัฒนาแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาโรงเรียนให้มีความพร้อมสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกจึงควรเร่งรัดพัฒนาการบริหารวิชาการให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ให้นักเรียนมีความสุขและสนุกในการเรียนรู้ รวมถึงเน้นให้นักเรียนได้ฝึกฝนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ อันเป็นการเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนอย่างดี การพัฒนาคุณภาพบุคลากรจึงเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพด้านวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับข้อเสนอจากการวิจัยของ เอกชัย ชินโคตร (2551) ที่ว่าโรงเรียนคาทอลิกควรจัดให้มีโครงการอบรมพัฒนาบุคลากรทุกคนอย่างต่อเนื่องจริงจัง ทั้งในด้านวิชาการความเชี่ยวชาญในสาขาที่ตนเองสอน ด้านจิตวิญญาณของการเป็นครู เป็นคนดี มีคุณธรรม เป็นครูมืออาชีพ

2.3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยในส่วนที่เป็นสภาพแวดล้อมภายนอกด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านเทคโนโลยี และถือได้ว่าเป็นโอกาสของ

การบริหารโรงเรียนทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทคโนโลยีเป็นกลไกสำคัญในการบริหารงานในยุคปัจจุบันให้ประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ เนื่องจากเทคโนโลยีช่วยให้เข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกแห่ง ทุกเวลา สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ที่ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้โดยการผลิตสื่อตำรา และนวัตกรรมช่วยสอนในรูปแบบต่างๆ โรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกจึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป ให้เอื้อต่อการเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Carmona and Marin (2013) ที่พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการจัดกระบวนการเรียนรู้ การศึกษา การทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวันๆ ทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนและการสอนของครูเพิ่มประสิทธิภาพมากขึ้น

2.4 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยในส่วนที่เป็นสภาพแวดล้อมภายนอกด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านสภาพเศรษฐกิจ และถือได้ว่าเป็นภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเศรษฐกิจกับการศึกษานั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นเหตุเป็นผล เพราะการศึกษาเป็นการพัฒนาทุนมนุษย์และทุนทาง

สังคม ในขณะที่มนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์เป็นสิ่งที่สำคัญ ที่พระราชบัญญัติการศึกษาได้กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนทุกแห่งไม่ว่ารัฐหรือเอกชน ให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) ซึ่งในทางปฏิบัติพบว่า งบประมาณที่โรงเรียนเอกชนได้รับจากรัฐบาลยังไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนน้อย และไม่ได้รับค่าช่วยเหลือพิเศษเช่นเดียวกับโรงเรียนของรัฐบาล สอดคล้องกับข้อเสนอของเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่ขอปรับเงินอุดหนุนรายหัวของนักเรียนโรงเรียนเอกชนจาก 70% เป็น 85% ซึ่งถือว่าเป็นงบประมาณที่เหมาะสม (มติชนออนไลน์, 2557) และสอดคล้องกับแนวคิดของ ชิตวร ลีละพลิน (2557) ที่กล่าวว่า โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพฯ ทายอดปิดกิจการลงไปกว่า 200 แห่งจาก 800 แห่ง เนื่องจากประสบปัญหาค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้นในการดำเนินการ ที่ดินมีราคาแพง เงินอุดหนุนรายหัวน้อย ขณะที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ยอมรับว่า โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาและโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนทั่วประเทศปิดตัวกว่า 400 แห่งในช่วง 10 ปี

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

เนื่องจากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน ได้รับความคาดหวังจากตัวแทนผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และผู้ปกครองที่ปฏิบัติหน้าที่กรรมการบริหารสถานศึกษา ให้มีสภาพที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด ในขณะที่สภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ดังนั้นสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาทุกแห่งในสังกัดฯ มุ่งเน้นการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนเป็นสำคัญ เพื่อสอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์คาทอลิกและความต้องการของสังคมในปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 เนื่องจากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกมีความต้องการจำเป็นในลำดับสูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับการบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรเร่งปฏิรูปการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนให้มีความเข้มแข็ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดการเรียนรู้ตามกลยุทธ์ปฏิรูปการเรียนรู้เปลี่ยนการสอนตามที่นำเสนอในการวิจัย

2.2 เนื่องจากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าการบริหารบุคลากรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน มีข้อที่เป็นจุดอ่อนคือ ครูเป็นผู้ที่ทันโลก ทันเหตุการณ์ มีความรู้ที่ทันสมัยและมีเทคนิค

ใหม่ๆ มาสอนนักเรียนอยู่เสมอ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรพัฒนาคุณภาพบุคลากรครูอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และอุดมการณ์ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

2.3 เนื่องจากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารงบประมาณเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน ข้อที่เป็นจุดอ่อนซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนมีรายได้จากค่าธรรมเนียมการเรียนและค่ากิจกรรมอื่นๆ ที่เพียงพอเพื่อนำมาจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน และโรงเรียนจัดสรรงบประมาณสำหรับห้องประกอบการ สื่อเทคโนโลยี วัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อย่างเหมาะสมและเพียงพอสำหรับกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามที่กำหนด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรสรรหางบประมาณ โดยการระดมทุนจากภายนอก เช่น สมาคมผู้ปกครอง ศิษย์เก่า สถานประกอบการที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง และหน่วยงานต่างๆ เพื่อนำมาจัดสรรงบประมาณสำหรับห้องประกอบการ สื่อเทคโนโลยี วัสดุ

อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ ที่เอื้อต่อการเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 เนื่องจากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าสมรรถนะด้านการคิดของนักเรียนในสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ การสรุปองค์ความรู้ และกระบวนการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล โดยทุกข้อที่กล่าวถึงมีค่าดัชนีความต้องการอยู่ในลำดับสูงที่สุด ดังนั้นควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการคิดของนักเรียน

3.2 เนื่องจากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าสมรรถนะนักเรียนทั้ง 7 ด้านคือ ด้านการสื่อสาร ด้านการคิด ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคมและความร่วมมือ ด้านการเรียนรู้ ด้านบริหารจัดการตัวเอง และด้านการเป็นพลโลก มีจุดอ่อนที่เหมือนกันทุกสมรรถนะคือ ด้านทักษะของนักเรียน ดังนั้นควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูของโรงเรียนในสังกัดสภาพการศึกษาคาทอลิก ด้านการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะของนักเรียน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ฉันท ชาติทอง. (2552). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- ชิตวร ลีละพลิน. (2557). ครูเอกชนแห่สอย ร.ร.รัฐ จี “ศธ.” อุดหนุนงบเท่ากัน. สืบค้นจาก http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1420257234
- ธงชัย สันติวงษ์. (2533). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พนัส หันนาคินทร์. (2533). หลักการบริหารโรงเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2552). แนวคิดและหลักการจัดทำแผนกลยุทธ์. ใน พรทิพย์ อันทิวโรทัย และคณะ (บ.ก.), การบริหารและจัดการศึกษาเพื่อโลกใบเล็ก. (19-20). กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- มติชนออนไลน์. (2557). ชงเพิ่มรายหัวนักเรียนโรงเรียนเอกชนจาก 70% เป็น 85% คาดใช้งบฯ 6 พันล้าน. สืบค้นจาก http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=14111992283
- วิวัฒน์ แพร์ลิริ. (2543). วิวัฒนาการและอนาคตภาพของการศึกษาคาทอลิกกับการพัฒนาสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีณา อ่องแสงคุณ. (2549). การพัฒนารูปแบบการประเมินองค์การแบบสมดุลสำหรับโรงเรียนคาทอลิกสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2555). ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ. 2012-2015. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- สมจิตร พิงพรรษพร. (2552). การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบในการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาเครือข่ายคาทอลิกสังฆมณฑลจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ และคณะ. (2554). รายงานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ความพร้อมของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. สามพราน: ศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรมวิทยาลัยแสงธรรม.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2538). การวางแผนและการจัดระบบแผนงานในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: เอส ดี เพรส.
- เอกชัย ชินโคตร. (2551). การศึกษาคาทอลิก: วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนคาทอลิกในทศวรรษหน้า. นครปฐม: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม.

ภาษาอังกฤษ

- Alberta Education. (2011). *Framework for student learning: Competencies for engaged thinkers and ethical citizens with an entrepreneurial spirit*. Retrieved from <http://education.alberta.ca/departments/ipr/curriculum.aspx>
- Ananiadou, K., & Claro, M. (2009). *21st Century skills and competences for new millennium learners in OECD countries*. OECD Publishing.
- Boix, M. V., & Jackson, A. (2011). *Educating for global competence: Preparing our youth to engage in the world*. New York: Asia Society.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of psychological testing* (3rd ed.). New York: Harpen & Row
- Carmona, M. G., & Marin, A. J. (2013). *ICT trends in education*. University of Granada, Spain. 1st Annual International Interdisciplinary Conference, AIIC 2013, 24-26 April, Azores, Portugal.
- Dess, G., & Miller, A. (1993). *Strategic management*. Singapore: McGraw-Hill.
- Finnish National Board of Education. (2011). *Curriculum reform*. Retrieved from http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/perusopetus
- Gibson, C. H. (1995). The process of empowerment in mothers of chronically ill children. *Journal of Advanced Nursing*, 21(6), 1201-1210. doi: 10.1046/j.1365-2648.1995.21061201.
- Jesuit Institute. (1993). *Ignatian pedagogy: A practical approach* (Version 2013). Retrieved from [http://jesuitinstitute.org/Resources/Ignatian%20Pedagogy%20\(JI%20Edition%202013\).pdf](http://jesuitinstitute.org/Resources/Ignatian%20Pedagogy%20(JI%20Edition%202013).pdf)
- Key competences for lifelong learning*. (2012). Retrieved from http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11090_en.htm
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.

กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

Ministry of Education in New Zealand. (2014). *Educational leaders*. Retrieved from <http://www.educationalleaders.govt.nz/Managing-your-school/Guides-for-managing-your-school/Understanding-school-finances>

Piaget's theory of cognitive development. (2012). Retrieved from http://en.wikipedia.org/wiki/Piaget's_theory_of_cognitive_development

ผู้เขียน

นางสาวศิริรัตน์ อนุวัฒน์ประกิจ ผู้อำนวยการโรงเรียนนารีนวม

โรงเรียนนารีนวม จังหวัดราชบุรี 70110 อีเมล: srsirirat@yahoo.com

อาจารย์ ดร.วัลย์พร ศิริภิรมย์ อาจารย์ประจำสาขาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร 10330 อีเมล: waraiporn52@yahoo.com

ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบริรักษ์ ประธานสาขาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร 10330 อีเมล: pruet.s@chula.ac.th

